

MAKTABGACHA TA'LIMNING MAQSADI VA AHAMIYATI

Tursunova Sitora Komiljon qizi

Jizzax viloyati baxmal tumani maktab va maktabgacha ta'lim bo'limiga qarashli 17-bog'cha tarbiyachisi

Annotatsiya: *Maktabgacha ta'limning asosiy maqsadi insonlarga bilim va ko'nikmalar o'rgatish, ularni jamiyatda muvaffaqiyatli bo'lish uchun tayyorlash va shaxsiy rivojlanishlarini ta'minlashdir. Bu ta'lim tizimi, o'quvchilarga matematika, tillar, ilm-fan va boshqa sohalarida bilim olish imkoniyatini beradi va ularni dunyoni tushunib, o'z fikrini ifoda qilishga tayyorlaydi.*

Kalit so'zlar: *O'quvchilar, Ilgari surish, Motivatsiyalash, Usullar, Maqsadlar, mavzular, Pozitiv muloqot, Muvofiq ta'sir, Yutuqlar, Taqozolar, Maslahat so'rash, Amaliy mashq, Natijalar, Daraja, Bilim va ko'nikmalar.*

Maktabgacha ta'limning ahamiyati jamiyatning rivojlanishida katta roli bor. O'quvchilar bu tizim orqali jamiyatdagi o'z vazifalarini tushunish, ijtimoiy muammoni tahlil qilish va yaratuvchi yondashuvga erishishlari mumkin bo'ladi. Bu esa ularning jamiyatda faol a'zo bo'lib, jamiyatning rivojlanishida o'z hissalarini o'ynashlari va jamiyatga foyda keltirishlari uchun muhimdir.

Boshqacha, maktabgacha ta'lim insonlarga hayotda muvaffaqiyatli bo'lish uchun zarur bo'lgan shaxsiy rivojlanishlarini ta'minlashda ham muhim ahamiyatga ega. O'quvchilar shaxsiy rivojlanishlari orqali o'zlarini tanidilar va o'zlarini kuchli va samarali insonlar sifatida ko'rsatishlari mumkin bo'ladi. Bu esa ularning o'zlarini va jamiyatni rivojlantirishiga imkon beradi.

O'quvchilar uchun eng yaxshi o'qitish usullari hayotlariga ko'rsatilgan ta'sir va o'zaro munosabatlarni o'zgarishi mumkin bo'lgan muhim jarayonlardir. Bu sababli, o'qituvchilar o'quvchilarga o'rganishni qulay va samarali qilish uchun harakat qilishlari kerak. Quyidagi usullar o'quvchilarni motivatsiyalash, ilg'orlikni oshirish va o'rganish jarayonini yengillashtirishda foydali bo'ladi:

1. Boshlanishi bilim va tajriba almashish: O'quvchilarga yangi ma'lumotlarni o'rganish va ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatini berish juda muhimdir. O'qituvchilar yangi mavzularni boshlashda o'quvchilarning fikrini jalb qilish, ularni ilg'orlik bilan shug'ullanishga rag'batlantirish va o'rganish jarayonida ularning tajribalarini hisobga olgan holda dars berishlari kerak.

2. Interaktiv darslar: O'quvchilarni qiziqitirish va faol ishtirok etishlari uchun interaktiv darslar juda foydali bo'ladi. O'qituvchilar o'quvchilarning fikrini so'raydigan savollar berish, guruh ishlari, darsning qiziqarli va amaliy qismlarini kiritish orqali o'quvchilarning ilg'orlik darajasini oshirishlari mumkin.

3. Real hayot misollaridan foydalanish: O'quvchilarga ma'lumotlarni amaliy hayotda qanday qo'llashlarini ko'rsatish juda muhimdir. O'qituvchilar darsda real hayot misollaridan foydalanib, o'quvchilarga ma'lumotlarni amaliy hayotda qanday ishlatishlari kerakligini tushuntirishlari, ularning o'rganish jarayonini oshirishga yordam beradi.

4. Muvofiq taqozolar va yuklamalar: O'quvchilarni motivatsiyalash uchun muvofiq taqozolar va yuklamalar juda ahamiyatli bo'ladi. O'qituvchilar o'quvchilarning yaxshi natijalariga erishishlari uchun ularni yuksak natijalarga erishish uchun ilgari surish, yutuqlar berish va ularning muvofiq ravishda taqozolashlari kerak.

5. O'quvchi-tanlov: O'qituvchilar o'quvchilarning qiziqtirgan sohalarida mustaqil ishlashlariga imkon berish, ularning shaxsiy rivojlanishlarini qo'llab-quvvatlash uchun o'quvchi-tanlovni qo'llashlari kerak. O'quvchilarni o'rganish jarayonida ularning xohlagan mavzularda mustaqil ishlashlariga imkon berish, ularning fikrini ifodalash va maslahat so'rashlari juda muhimdir.

6. Sohaga yo'naltirilgan darslar: O'qituvchilar o'quvchilarga ma'lum bir sohaga yo'naltirilgan darslar o'tkazib, ularning shu sohadagi bilimlarini chuqurroq tushunishlariga yordam beradi. Bu usul orqali o'quvchilar xohlagan sohadagi mutaxassisliklarini rivojlantirib, ularga katta rivojlanish imkoniyatini beradi.

O'quvchilar uchun eng yaxshi o'qitish usullari har bir o'quvchi bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar bu usullardan foydalanib, o'quvchilarni ilg'orlik bilan ta'minlash, ularni motivatsiyalash va shaxsiy rivojlanishlarini ta'minlashlari kerak.

O'quvchilarni ilgari surish va motivatsiyalash usullari o'quvchilarning o'rganish jarayonlarini oshirish, ularni yaxshi natijalarga erishishga yordam berish va ularning shaxsiy rivojlanishlarini ta'minlashda juda muhimdir. O'qituvchilar o'quvchilarni ilgari surish va motivatsiyalash uchun quyidagi usullardan foydalanishlari mumkin:

1. Maqsadlar va mazmuni: O'quvchilarni ilgari surish va motivatsiyalash uchun maqsadlar va mazmunlar belgilash juda muhimdir. O'qituvchilar o'quvchilarga maqsadlar belgilab, ularning nima uchun o'rganishlari kerakligini tushuntirib, ularni maqsadlariga erishish uchun ilgari surishlari kerak.

2. Pozitiv muloqot: O'qituvchilar o'quvchilarga pozitiv muloqot qilish, ularni yuksak natijalarga erishish uchun ilgari surishlari kerak. O'quvchilarni qo'llab-quvvatlash, ularni yuksak natijalarga erishishga rag'batlantirish va ularni ilg'orlik bilan ta'minlash uchun pozitiv muloqot juda muhimdir.

3. Muvofiq ta'sir: O'qituvchilar o'quvchilarga muvofiq ta'sir qilish, ularni yuksak natijalarga erishish uchun ilgari surishlari kerak. O'quvchilarni yuksak darajadagi bilim va ko'nikmalariga erishishlari uchun ularga yordam berish, ularning o'rganish jarayonini oshirish va ularni ilg'orlik bilan ta'minlash juda muhimdir.

4. Yutuqlar va taqozolar: O'qituvchilar o'quvchilarga yutuqlar va taqozolar berib, ularni yuksak natijalarga erishish uchun ilgari surishlari kerak. Yutuqlar va taqozolar o'quvchilarni motivatsiyalash, ularni yuksak darajadagi bilim va ko'nikmalariga erishishga rag'batlantirish va ularni ilg'orlik bilan ta'minlashda juda muhimdir.

5. Maslahat so'rash: O'qituvchilar o'quvchilarga maslahat so'rash, ularni yuksak natijalarga erishish uchun ilgari surishlari kerak. O'quvchilarni o'rganish jarayonida ularning fikrini jalb qilish, ularning maslahat so'rash orqali o'rganish jarayonini oshirib, ularni ilg'orlik bilan ta'minlash juda muhimdir.

6. Amaliy mashq: O'qituvchilar o'quvchilarga amaliy mashqlar berib, ularni yuksak natijalarga erishish uchun ilgari surishlari kerak. O'quvchilarni yangi

ma'lumotlarni amaliy hayotda qo'llashlariga imkon berish, ularning tajribalarini hisobga olgan holda dars berish juda muhimdir.

O'quvchilarni ilgari surish va motivatsiyalash usullari o'quvchilarning o'rganish jarayonlarini oshirib, ularni yaxshi natijalarga erishishga yordam beradi. O'qituvchilar bu usullardan foydalanib, o'quvchilarni yuksak darajadagi bilim va ko'nikmalariga erishishlari uchun qo'llab-quvvatlash, ularni ilg'orlik bilan ta'minlash va shaxsiy rivojlanishlarini ta'minlashlari mumkin. Bu usullar o'quvchilarni motivatsiyalash, ularning fikrini jalb qilish va ularning o'rganish jarayonini oshirib, yuksak natijalarga erishishlariga yordam beradi.

ADABIYOTLAR:

1. "Maktabgacha Ta'limning O'ziga Xosiyati va Maqsadi" - Abdurashidov A., 2017
2. "Maktabgacha Ta'limning Maqsad va Vazifalari" - Qosimov S., 2015
3. "Maktabgacha Ta'limning Asosiy Vazifalari va Ahamiyati" - Abdullaev M., 2020